

йдеться про формування принципово нового типу особистості – людини інформаційного суспільства [4, с. 36].

Список використаних джерел

1. Інтерактивні технології навчання: Теорія, досвід: метод. посіб. Авт.-уклад. О. Пометун, Л. Пироженко. – К.: А. П. Н., 2002. – 136с.
2. Кларин М. В. Педагогическая технология в учебном процессе. – М.: Просвещение, 1989. – 351с.
3. Комар О. Інтерактивні технології – технології співпраці// Початкова школа. – 2004. – № 9. – С. 5-7.
4. Пометун О.І., Пироженко Л. В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. – К.: А. С. К., 2004. – 192с.
5. Поспелкіна І. Інтерактивні технології навчання//Початкове навчання та виховання. – 2008. – № 22-24. – С.3-7.

Ю. Ю. Мельничук,
канд. пед. наук, викладач,
Херсонський державний університет

ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ РОСІЙСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ

У статті розкрито навчальні можливості новітніх інформаційних технологій, надано рекомендації щодо їх застосування учителем початкових класів на уроках з російської мови, представлено схему шляхів використання інформаційно-комп'ютерних технологій учителем початкових класів на уроках з російської мови.

В статье раскрыты обучающие возможности инновационных информационных технологий, даны рекомендации по их использованию учителем начальных классов на уроках русского языка, представлена схема применения информационно-компьютерных технологий учителем начальных классов на уроках русского языка.

The article shows teaching potentialities of innovative technologies, it gives recommendations on their use by a primary school teacher at the Russian language lessons. The article represents the scheme of applying information and computer technologies by a primary school teacher at the Russian language lessons.

Постановка проблеми. Навчально-виховний процес у сучасній школі неможливо уявити без застосування інноваційних педагогічних технологій, хоча навколо самого терміну «педагогічна технологія» виникає чимало розбіжностей і різночитань.

Досить сказати, що в одній з капітальних праць, в якій розглядається проблема педагогічних технологій, – у книзі Г. К. Селевка «Сучасні освітні технології» – подано більше десяти визначень цього поняття [5, с.24-26]. Автор пропонує таке термінологічне визначення: «Педагогічна (освітня) технологія – це система функціонування всіх компонентів педагогічного

процесу, побудована на науковій основі, запрограмована в часі та в просторі, що призводить до намічених результатів» [5, с.26].

Переваги використання інформаційно-комп'ютерних технологій у навчанні незаперечні: це можливість оперативного контролю знань, внесення елемента цікавості, що підвищує інтерес до навчання, створення умов для індивідуальної роботи, формування навичок самоконтролю й самооцінки. Застосування електронних ресурсів органічно поєднується з використанням проблемних, дослідницьких, ігрових методів навчання, дозволяє оптимізувати можливості традиційних форм навчання, що сприяє розвитку мислення та творчих здібностей учнів. Проблема використання інформаційно-комп'ютерних технологій у початковій школі набуває все більшої актуальності, оскільки із засобами комп'ютерних технологій дитина сьогодні зустрічається значно раніше, ніж починається систематичне вивчення у старшій школі курсу «Основи інформатики та обчислювальної техніки». Комп'ютер все більше входить до найближчого інтелектуального оточення дитини, впливає на формування навчального середовища, на процеси інтеріоризації та екстеріоризації, навчальну діяльність дитини.

Аналіз останніх досліджень і публікацій з проблеми. Пошуки шляхів ефективного використання комп'ютерних технологій для навчання молодших школярів ведуться вітчизняними й зарубіжними вченими: Л. В. Кравчук (особливості впровадження інформаційно-комп'ютерних технологій в роботу початкової школи), Ф. С. Халіловою (підготовка фахівців в області інформаційних технологій для викладання у початковій школі), Фоміною Н. Н. (використання ІКТ-технологій на уроках російської мови в початковій школі) та ін. На жаль, докладно проблема застосування інформаційно-комп'ютерних технологій на уроках російської мови в початковій школі в Україні не досліджувалась.

Метою даної статті є аналіз навчальних можливостей інформаційно-комп'ютерних технологій та надання рекомендації щодо їх використання учителем на уроках російської мови в початкових класах.

Виклад основного матеріалу дослідження. Учитель початкових класів може використовувати інформаційно-комп'ютерні технології у багатьох напрямках своєї діяльності: використовувати інформаційні ресурси Інтернет, оптимізувати підготовку до уроків.

Ми спробували представити у вигляді схеми шляхи використання інформаційно-комп'ютерних технологій учителем на уроках з російської мови в початкових класах.

Комп'ютер – засіб навчання. Використання комп'ютеру в навчанні російської мови є найбільш частотним і перспективним як засобу для ілюстрування навчання, зберігання й обробки інформації.

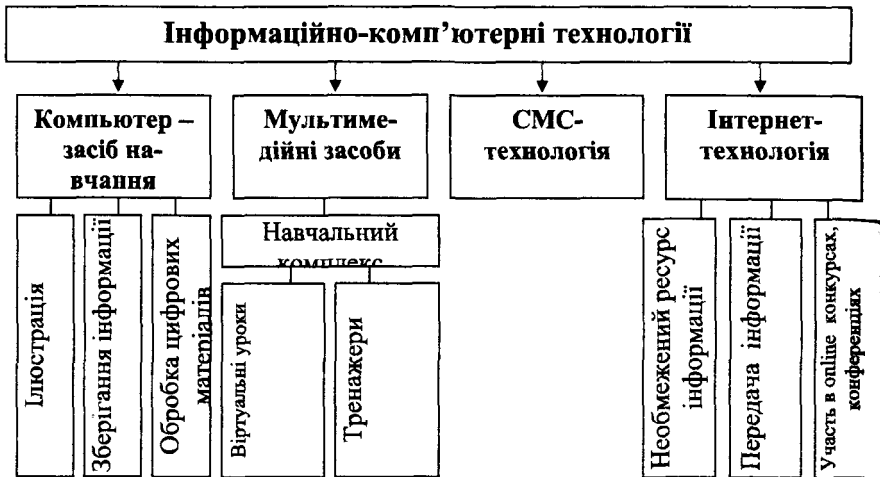

Рис. 1. Шляхи використання інформаційно-комп'ютерних технологій учителем початкових класів на уроках з російської мови

Для виконання цих функцій не потрібні будь-які додаткові витратні ресурси (спеціальне програмне забезпечення, вихід в Інтернет), досить операційної системи Windows і пакету додатків Microsoft Office, за допомогою яких можна показувати наочність, що ілюструє матеріал уроку, зберігати роботи учнів, виконувати тести, творчі роботи, редагувати тексти та ін. Ще один аргумент – умовно позначимо його як *дидактичний* – на користь вживання персонального комп'ютера вчителем початкових класів визначається тим фактом, що насиченість сучасних підручників лінгвістичною теорією ставить перед учителем додаткові завдання при підготовці до уроку російської мови:

- з'ясувати значущість даного поняття для мовної діяльності учня;
- визначити адекватне дитячому мовному досвіду трактування поняття;
- підготувати матеріал для постановки навчальних завдань з урахуванням мовної компетенції учнів і специфіки їх мовного досвіду.

Без успішного вирішення цих завдань неможливе орієнтування в методичній діяльності.

Молодші школярі легше сприймають і краще освоюють грамоту при використанні комп'ютерних, а не «паперових» джерел. Для розвитку зв'язного монологічного мовлення абсолютно незамінна практика роботи з текстовими редакторами, що дозволяє моделювати структуру відповідного твору, маніпулюючи не окремими словами, а цілими блоками (надфразовою єдністю, абзацами і т. п.). Таким чином, можна зазначити, що актуальність використання персонального комп'ютера в методиці російської мови

обумовлена й суб'єктивним чинником – особливостями суб'єкта навчального процесу.

Мультимедійні засоби. На сучасному етапі високо оцінюється роль мультимедійних засобів у навчанні й розвитку учнів. Вони дозволяють об'єднати можливості комп'ютера з традиційними для нашого сприйняття засобами подання звукової та відеоінформації, для синтезу звуку, тексту, графіки, відео й анімації. Звертається увага на те, що застосування мультимедійних засобів на уроках російської мови передбачає спеціально розроблені навчальні комплекси – «електронні підручники». Основа електронного комплексу – «віртуальний урок», засіб колективної (або індивідуальної) роботи на етапі пояснення. Урок такого типу є комп'ютерною імітацією навчального заняття з використанням сукупності засобів мультимедіа та інтерактивних можливостей комп'ютерних технологій. Його активними учасниками є віртуальні учитель і учні, а також реальні користувачі, якими можуть бути не тільки діти, які займаються самостійно, а й цілий клас під керівництвом педагога. У цьому випадку взаємодія віртуального та реального колективів здійснюється за допомогою проектора, екрану або інтерактивної дошки. Сюжети інтерактивних уроків стимулюють креативну активність учнів, сприяють творчій навчальній діяльності. Крім віртуальних уроків «електронний підручник» повинен включати матеріали для закріплення й контролю знань. Складовими таких колекцій можуть бути електронні інтерактивні таблиці й схеми, алгоритми, малюнки та анімації, навчальні словники, тексти різних стилів і жанрів та ін.

СМС-технологія. Можливості сучасного мобільного зв'язку різноманітні: передача зображень і музики, вихід в Інтернет, нарешті, швидка пошта на зразок телеграфу, тільки краще: вона особиста, оперативна й недорога. Кількість символів текстового повідомлення обмежена: 256 знаків. У жанрі СМС активно використовуються смайли (ідеограми, що зображують емоцію. Складаються з різних знаків пунктуації. Наприклад, смайлик: -) або:) передає радість), що допомагають економити використання символів. До речі, ще Володимир Набоков шкодував через відсутність спеціального знаку в пунктуації для графічної передачі емоцій.

Діти пишуть багато та із задоволенням. Жанр СМС дає можливість вільно розвиватися в письмі. Учитель може використовувати цю перевагу, звертаючи увагу на культуру мовлення і на те, що помилки ускладнюють розуміння повідомлення. Можна влаштувати конкурси на найоригінальніше поздоровлення за допомогою СМС, максимально точно передану інформацію.

Інтернет-технологія. Інтернет – всесвітня система об'єднаних комп'ютерних мереж, що створює єдине інформаційне середовище цифрової інформації. Мережа Інтернет є невичерпним джерелом дидактичного матеріалу, де можна знайти поурочні плани, мультимедійні презентації, відеозаписи уроків і майстер-класи.

Усі названі вище функції інформаційно-комп'ютерних технологій (зберігання й обробка інформації, листування й спілкування) можуть бути реалізовані за допомогою Інтернет-технології, але крім цього глобальна мережа має необмежений ресурс інформації, що постійно оновлюється, здатність швидко та якісно передавати цифрові дані на будь-які відстані, можливість спілкуватися та навчатися в реальному (онлайн) часі.

Усі ці можливості можуть бути широко використані в процесі вивчення російської мови в початкових класах. Однак варто звертати увагу дітей на те, що спілкування в мережі хоч і ведеться, переважно, російською мовою, часто вживаються слова або вирази, навмисно спотворені носієм мови (так звані еративи, наприклад: *привет* – *превед*, *ошибатсья* – *ошыбацца* та ін.). Тому увага до слова, його правильного вживання, краси усної мови – усе це повинно посідати важливе місце на уроках російської мови в умовах інформатизації та комп'ютеризації навчально-пізнавального простору.

Упровадження інформаційних технологій у процес навчання дітей молодшого шкільного віку також має запроваджуватися з урахуванням санітарно-гігієнічних норм. Так, протягом тижня кількість уроків із застосуванням інформаційно-комп'ютерних технологій не повинна перевищувати 3-4 уроки. «Індивідуальна робота за комп'ютерами суворо регламентується й має становити не більше 10-15 хвилин» [3, с.90]. Протягом уроку повинні проводитися фізкультурні хвилинки й зарядка для очей. Крім того, зміна видів діяльності сприяє зниженню стомлюваності учнів.

Висновки. Завдяки персональному комп'ютеру вчитель долає обмеженість в матеріалах, дістає доступ до словників і бібліотек. Учнів, безумовно, зацікавить робота в Інтернеті, створення гіпертекстів, комп'ютерне тестування. Використовуючи технічні засоби, зокрема персональний комп'ютер, педагог створює навчальне середовище додаткової інформації для вивчення мови, засвоєння правил культури мовлення й спілкування, а також для всебічного розвитку самостійної активної особистості.

Пропонований матеріал, звісно, не вичерпує всіх аспектів порушеної проблеми, а є одним із перспективних напрямів її дослідження, а саме: розробки методики застосування новітніх інформаційних технологій на уроках російської мови в початковій школі.

Список використаних джерел

1. Досяк І. М. Нестандартні уроки з використанням інноваційних технологій. 1 – 4 класи / І. М. Досяк. – Х.: Основа, 2007. – 160 с.
2. Кравчук О. В. Підготовка майбутніх учителів до застосування інформаційних технологій у процесі вивчення суспільствознавчо-природознавчих дисциплін у початковій школі: дис.. кандидата пед. наук: 13.00.04 / Кравчук Оксана Володимирівна. – К., 2009. – 192 с.
3. Полька Н. С. Вплив персонального комп'ютера на функціональний стан організму молодших школярів / Н. С. Полька // Рідна школа. – 2004. – № 5. – С. 26-30.

4. Програми для середньої загальноосвітньої школи. 1 – 4 класи. – К.: Початкова школа, 2006. – 432 с.
5. Селевко Г. К. Энциклопедия образовательных технологий: в 2 т. / Г. К. Селевко. М.: НИИ школьных технологий, 2006. – (Серия «Энциклопедия образовательных технологий»). Т. 2. – 2006. – 816 с.

Л. М. Біленкова,
асистент,
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича

ОСНОВНІ ФОРМИ РОДИННОГО ВИХОВАННЯ КАНАДСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

У статті розкрито смисл основних форм сімейного виховання українців Канади, показано роль батьків у різнобічному розвитку підростаючого покоління.

В данной статье раскрыт смысл основных форм семейного воспитания украинцев Канады, показано роль родителей в разностороннем развитии подрастающего поколения.

In given article reveal open sense of the main forms of the household education ukrainian Canada, is shown role of the parents in many-sided development growing generations.

Актуальність дослідження. З питаннями виховання дитини в сім'ї батькам і педагогам доводиться стикатися щоденно. Тому важливо в їх вирішенні, особливо в домашніх умовах, опиратися не тільки на власний досвід та інтуїцію, але й на здобутки педагогічної науки і практики, враховувати потреби суспільства, умови життя сім'ї/родини, етнічні особливості. Якщо сім'я прагне виховати дітей морально здоровими, фізично сильними, мудрими і працелюбними, патріотами рідної батьківщини, то слід урахувати глобалізаційні процеси сучасного світу, соціокультурні чинники країни поселення, вимоги і досягнення педагогіки сімейного виховання, настанови і засоби народної педагогіки.

Саме тому педагоги українського зарубіжжя у своїх наукових працях надають важливого значення формам родинного виховання канадських українців. Зазначимо, що форми родинного виховання – це зовнішнє вираження взаємин між батьками і дітьми, за допомогою яких реалізується виховна мета. Між тим досвід засвідчує, що прищеплення підростаючому поколінню національного духу, формування в дітей суспільної свідомості на теренах придбаної батьківщини якнайкраще реалізується у різних формах організації дозвілля та проведення виховних бесід. Саме тому важливо, щоб батьки за допомогою молитви, бесід, розповідей, пояснень, ознайомлення з періодичною пресою, перегляду кінофільмів, голосного читання творів, обговорення їх змісту втілювали одну із найважливіших концеп-